

Proposta didàctica

Aurèlia Marsal

Cafè Berlevag

Mònica Batet

 onadaedicions.com Maremàgnum, 16

0. INTRODUCCIÓ

Aquesta guia didàctica s'ha plantejat per, un cop llegit el llibre, examinar-ne elements essencials i lligar-los amb aspectes socials i culturals que l'envolten. Les preguntes que trobareu a continuació estan pensades per aprofundir en certs punts de la novel·la, alhora que haureu de treballar, tant en grup com individualment, qüestions relacionades amb el context de l'obra o amb situacions històriques que s'hi comenten.

Es tracta, doncs, de conèixer una mica més com us aproximeu a la lectura d'un nou llibre, qui és l'autora de *Cafè Berlevag*, quina relació hi ha entre les protagonistes, o de veure com podem extrapolar a les vostres vides les experiències relatades per les tres protagonistes, per, d'aquesta manera, implicar-nos més en el que suposa l'experiència de llegir aquesta novel·la.

Som-hi, doncs!

1. ABANS DE COMENÇAR A LLEGIR

Els vostres costums literaris

Reflexionem una mica sobre els vostres hàbits literaris.

- ▶ Us agrada llegir?

- ▶ Com trieu el que llegiu? Ho decidiu vosaltres o algú ho fa per vosaltres? Busqueu obres d'autors que us hagin agradat?

- ▶ Un cop heu llegit alguna obra que us ha agradat, aneu més enllà i busqueu informació sobre l'autor o autora?

- Parleu de llibres amb els amics? I amb els pares?

- Cadascú té la seva manera d'endinsar-se en una nova lectura. Hi ha qui, quan té davant un llibre nou, en llegeix la sinopsi o l'obre per la primera pàgina que troba i la llegeix. Què feu vosaltres quan heu de començar un llibre nou?

L'autora

- Coneixeu l'autora d'aquesta llibre?

La Mònica Batet va néixer al Pont d'Armentera el 1976. És escriptora i filòloga, i treballa com a professora de català.

El 2005 va guanyar el premi de novel·la curta Just Manuel Casero, que va publicar *Empúries* el 2006 amb el títol *L'habitació grisa*.

El 2010 s'acosta a l'assaig amb *El lector ideal* (Petròpolis), un seguit d'articles seus sobre literatura.

També ha publicat textos en tres llibres col·lectius com *Veus de la nova narrativa catalana* (Empúries, 2010), *Paraules de gent* (Moll, 2012) i *Elles també maten* (Llibres del Delicte, 2013).

Mònica Batet, que ha col·laborat també en programes culturals i en diverses revistes com *Paper de Vidre* i *BValls de Lletres*, va publicar a Meteora l'octubre de 2012 la novel·la *No et miris el Riu*, finalista del Premi Crexells de l'any següent. El novembre de 2015 publica també a Meteora *Neu, óssos blancs i alguns homes més valents que els altres*.¹

© Mònica López Bages

---

¹ Font: <http://www.editorialmeteora.com/autor/batet-monica/87>

- ▶ Busqueu informació sobre aquestes obres, llegiu-ne la sinopsi i comenteu-la. Us agradaria llegir algun d'aquests llibres?

El títol

- ▶ Què us inspira? Un cop llegida l'obra, creieu que és un bon títol, per què? Quin paper juga el Cafè Berlevag en aquesta història?

- ▶ Després del títol, trobem una cita en anglès:

We both know what memories can bring.
They bring diamonds and rust.
(Joan Baez, "Diamonds and Rust")

Què vol dir? Sabeu qui és la Joan Baez? Busqueu-ne informació i escolteu la cançó "Diamonds and Rust". Per què creieu que l'autora n'ha triat aquesta cita?

La coberta

- ▶ Què hi surt? D'on és la fotografia? Creieu que reflecteix les històries que explica el llibre?

- ▶ Nova York és una de les ciutats més conegudes del món, sobretot gràcies al cinema i a les sèries de la televisió. Què en coneixeu? Quins són els elements més típics de la ciutat? La plaça Washington Square us és familiar?

- ▶ Partint de les històries i del que us ha inspirat l'obra, creeu una coberta alternativa per al llibre.

---

2. LA HISTÒRIA

Els personatges

Aquesta obra té tres protagonistes molt clares, totes tres són dones.

- ▶ Quins lligams hi ha entre elles?

- ▶ Fem-ne un retrat! Què tenen en comú? Què les diferencia?

- ▶ Cada una representa una època diferent que veiem reflectida en diversos elements físics que les acompanyen. Per exemple, la Sarah escolta la música en discos i cassetts; l'Alice, en els discos, i la Jane, al mòbil. Sabríeu recrear cada època a partir d'aquests objectes i costums?

- ▶ A continuació, feu una taula comparativa similar entre objectes o innovacions que marquessin l'època dels vostres avis, la dels vostres pares i la vostra. Demaneu-los quines innovacions els van marcar i vegeu quines encara són vigents i quines ja han quedat obsoletes.

► I en el futur, què passarà? Debateu quin és el futur d'objectes quotidians com el televisor, el mòbil, el cotxe o d'altres elements que formen part del vostre dia a dia i que us semblen imprescindibles. Encara existiran d'aquí a deu anys? Hauran canviat d'alguna manera?

► La senyora Kumiega, veïna i amiga de la Jane, és originària de Varsòvia però va marxar a viure a Nova York per tenir una vida millor. Nova York és coneguda per ser un dels destins que més emigrants escullen, sobretot a partir del segle XIX. Catalunya també ha estat terra d'acollida d'immigrants. Esbrineu quan es van donar els fluxos migratoris més importants a Catalunya. D'on venien els nouvinguts? Per quins motius?

► Quina és la realitat avui en dia? Coneixeu algú que hagi vingut d'un altre país a viure a Catalunya? Relata la seva història.

► Ens trobem en una època en què els catalans han d'emigrar fora? Busca notícies i dades sobre els fluxos migratoris actuals a Catalunya i crea un perfil sobre qui són els que marxen a viure fora i qui els que vénen a viure a Catalunya. Per què ho fan?

El fil conductor

► La cançó de l'Alice Fabian és el fil conductor de les tres històries. És aquesta cançó que marca la vida de les tres protagonistes. Sabríeu explicar de quina manera?

► Hi ha alguna cançó que t'hagi marcat o que sigui molt important per a tu? Ho és per a algú més de la classe? Compareu les diferents cançons que hàgiu aportat i vegeu què tenen en comú: són cançons d'amor, tristes, actuals, en quina llengua...

► Seríeu capaços de crear una llista de cançons "imprescindibles" com la que crea la senyora Kumiega per a la Jane (p. 95)? Què ha de tenir una cançó per romandre en el temps? La Jane comenta que la seva mare ja

escoltava l’Alice Fabian. Hi ha algun grup que fos important per als vostres pares i que a vosaltres també us agradi? Quin és i per quin motiu.

► Torneu a llegir la cançó “Possibilitats i derrotes” i decidiu si és una cançó d’amor o de desamor. Ets capaç de transformar-la en una cançó positiva?

“Possibilitats i derrotes”

Penso que no tornaràs,
però sona el telèfon
després de tants anys.
“Sóc jo”, em dius,
mentre les parets cauen
i el terra s’ensorra.
Hauria de dir no.
Deu anys són un oceà.
La teva veu
és llum i tenebres.
Vaig veure’t sota un fanal.
Els teus ulls eren blaus
i les paraules
van arrossegar-me
a nits perfectes.

Ens trobem
en aquell cafè
de Washington Square.
Veig neu als teus cabells.
Els teus ulls no canvien.
Et sorprèn que faci versos.

Vaig voler el món llavors.
Va haver-hi una tendresa
que no es repeteix.
Va haver-hi possibilitats
i derrotes.
Vas venir de lluny,
molts van admirar-te.
El teu discurs lluïa,
tenies bona presència.
Vam abraçar-nos
durant un temps.
Vas fer promeses
que ja no hi són.
El teu silenci
va canviar-ho tot.

“No eres gaire bona”,
em dius somrient.
No m’ofendré,
encara vull amor.

públics han de participar en manifestacions socials o polítiques? I, personalment, creieu que és important fer sentir la vostra veu?

► Al llibre es parla de la marxa multitudinària que es va fer a Washington durant els anys seixanta. Aquesta podria ser la Marxa sobre Washington pel Treball i la Llibertat encapçalada per Martin Luther King el 1963. Sabeu qui va ser Martin Luther King? I per què es va fer aquesta marxa? Per grups, busqueu-ne informació i discutiu quina era la principal problemàtica social que es vivia als Estats Units en aquells moments i per què és tan important la figura de Martin Luther King.

► Sou capaços de trobar moviments socials similars als que van tenir lloc durant els anys seixanta als Estats Units? Per grups, busqueu informació sobre esdeveniments com La Caputxinada, el Maig del 68, la Primavera Àrab o els Indignats. Compareu-los i discutiu per què sorgeixen, què tenen en comú i quin en va ser el desenllaç.

► Per a què us mobilitzaríeu vosaltres? Hi ha alguna causa que us impulsi a sortir al carrer i protestar?

---

3. RECURSOS LITERARIS

► Quin tipus de text diríeu que és? Per què?

- Text narratiu
- Descriptiu
- Expositiu
- Argumentatiu
- Instructiu

► Aquesta obra està escrita en primera persona, de manera que ens podem posar en la pell de les protagonistes com si fóssim elles en tot moment. Sabríeu transformar el següent paràgraf com si fos narrat en tercera persona? Com canvia l'enfocament? Quina opció us agrada més?

Vaig arribar abans d'hora a casa i vaig dir a la mare que havia d'estudiar. Vaig baixar completament les persianes de la meva habitació perquè l'únic que volia era que aquell dia s'acabés i que tots els pensaments plens de sospites i retrets s'esvaïssin. Vaig començar a entendre, també, per què la mare va entrar a la sala dels sofàs aquell vespre i va demanar explicacions al pare. L'hora de sopar va ser difícil. Els meus germans només parlaven i jo l'únic que volia era tenir el coratge suficient per preguntar a la mare si sabia qui era l'Alice Fabian. Tot i així, no vaig atrevir-m'hi perquè si hagués formulat aquella pregunta el món que coneixia, molt probablement, hauria deixat d'existir. (p. 29)

► Una particularitat d'aquesta autora que podem observar, però, és la forma que tenen els diàlegs. Com reconeixem normalment els diàlegs en un text? Aquí els trobem integrats en el text. Fixeu-vos-hi:

Quan la cançó, per fi, va acabar-se la mare de la Mary va afirmar, Si jo tingués la seva veu no m'aixecaria per anar a fer classes als matins, creu-me. Potser pensaràs que estic exagerant, però les primeres vegades que vaig escoltar aquesta cançó em venien ganes de plorar. Descriu un sentiment tan universal, i amb unes paraules tan encertades, que t'hi identifiqués. Els que som grans hem viscut una història similar i els que encara sou joves la viureu. Potser ara penses que no estic bé del cap, però hi haurà un dia que vindràs a casa perquè necessitaràs tornar a escoltar-la. Com que no volia sentir cap lloança més sobre la cançó, vaig preguntar-li, Com es diu la cantant? I la mare de la Mary em va respondre, Es diu Alice Fabian. No l'havies sentit anomenar mai? Vaig moure el cap per respondre que no. Doncs, és estrany perquè em sembla que ella i el teu pare de joves van tocar plegats algunes vegades. (p. 28)

Com reconeixeu on comença i on s'acaba cada intervenció?

► Transformeu aquesta conversa de la pàgina 28 en un diàleg escrit amb guionets.

---

4. UN COP HEM ACABAT DE LLEGIR L'OBRA

► Us ha agradat aquesta obra? Per què?

► Quina de les tres històries us ha semblat més interessant?

► Us heu sentit identificats amb alguna de les tres protagonistes? Què hi teniu en comú i què us diferencia?

► Ara us toca a vosaltres escriure la continuació d'una de les tres històries. Imagina't què deu haver passat amb la Sarah, l'Alice o la Jane i explica-ho en un relat d'entre 3 i 5 pàgines.

Proposta didàctica

Aurèlia Marsal

Cafè Berlevag

Mònica Batet

Mònica Batet (el Pont d'Armentera, 1976). És llicenciada en Filologia Catalana i treballa com a professora de català. Ha publicat les novel·les *L'habitació grisa*, amb la qual va guanyar el Premi de novel·la curta Just Manuel Casero l'any 2005; *No et miris el Riu*, amb la qual va ser finalista al Premi Crexells, i *Neu, óssos blancs i alguns homes més valents que els altres*. També ha publicat l'assaig *El lector ideal*.

La Sarah, la filla d'un cantant conegut mundialment i que continua recordant el que va passar un vespre de la seva infantesa mentre jugava amb els seus germans a la sala dels sofàs; l'Alice, una cantant que porta un temps intentant escriure la lletra d'una cançó i que un dia rep la trucada d'un home amb qui porta deu anys sense veure's, i la Jane, una noia que treballa de guia en un museu i que té una veïna polonesa a qui agrada fer llistes; són les protagonistes d'aquesta història.

Una història que parla de l'amor perdut, del passat, de les expectatives, del que succeeix després d'un retrobament en un cafè del Village anomenat Berlevag i de com una cançó pot unir amb fils invisibles la vida de persones que mai no es coneixeran.

Maremàgnum, 16

ISBN: 978-84-16505-46-3

 onadaeducacio.com

atencio@onadaeducacio.com

Plaça de l'Ajuntament, Local 3 • 12580 Benicarló • 964 47 46 41